

Ex post hodnocení Strategického plánu Leader

1 Úvod

Název MAS: MAS České středohoří, z.s., právní forma: zapsaný spolek – z.s.

Datum podpisu Dohody se SZIF: 3.8.2009

Základní údaje:

	Původní stav*	Stav k 30. 6. 2015
Počet obcí	30	34
Počet obyvatel	39 790	45 625
Rozloha MAS (km²)***	338,59	378,40
Počet členů celkem	27	43
veřejný sektor	9	13
neveřejný sektor	18	30

* dle SPL předloženého k registraci Žádosti o realizaci SPL

** počty se vztahují k SPL 2007-2013, všechny hodnoty dále uvádějte ke dni 30.6.2015, případně lze zvolit pozdější datum, ale všechny údaje se musí vztahovat ke stejnému datu; počet obyvatel uvádějte k 31.12.2014

*** zaokrouhleno na 2 desetinná místa

2 Popis SPL, Fichí a rozpočtu

2.1 Složení SPL

2.1.1 Přehled cílů

- tvorba podmínek pro další rozvoj a udržitelnost cestovního ruchu s využitím zdejšího přírodního prostředí a kulturně-historických památek,
- tvorba podmínek pro rozvoj podnikání za účelem zvýšení zaměstnanosti v regionu spolu s využitím místních zdrojů i zavádění inovačních postupů v tradičních výrobcích,
- rozvoj lidských zdrojů, místních iniciativ, kultury a sportu, a to s ohledem na trvale udržitelný rozvoj sídel,

- zlepšování vzhledu sídel a kultivace prostředí, vytváření podmínek pro trvalé bydlení.

2.1.2 Přehled priorit

Na základě analýz a průzkumů byly definovány následující priority:

Priorita č. 1) Zlepšování kvality života ve venkovském prostoru Českého středohoří

SPL věnuje své aktivity a předmět podpory do oblasti péče o obyvatele s ohledem na formování příznivého prostředí pro bydlení i komunitní rozvoj. Zvláštní příklon v tomto smyslu má i péče o historickou tradici a kulturu i proto, že vlivem poválečné obměny obyvatelstva zde zapouští své kořeny teprve několik generací.

Priorita č. 2) Využití místního potenciálu pro rozvoj a diversifikaci venkovské ekonomiky

Oproti první prioritě se druhá orientuje na změny v hospodářských vazbách, vede k otevření nových ekonomických aktivit se zaměřením na rozvoj cestovního ruchu pomocí podpory doprovodné infrastruktury. Dále se orientuje na služby poskytované podnikatelským způsobem, zejména ubytování a provozování sportovních areálů, půjčoven zařízení atd.

Kromě cestovního ruchu má fiche podporovat diverzifikaci místní ekonomiky tím, že přiměje místní podnikatele (a zejména zemědělce) k rozšíření jejich tradičních činností. Cílem je tedy dosadit na místní trh produkty technologicky propracovanější a náročnější, navíc s přidanou hodnotou vycházející ze specifik zdejšího území.

2.1.3 Přehled Fichí

K naplnění priorit bylo vytvořeno celkem 6 fichí, a to v souladu s vybranými opatřeními PRV:

Fiche I: Vybavenost pro rozvoj lidských zdrojů, volný čas a zajištění sociálních potřeb

Realizována v rámci opatření PRV: III.2.1.2.

Charakteristika: Opatření řeší občanské vybavení a služby, společně se zázemím pro společenské, kulturní, sportovní, spolkové, environmentální, vzdělávací a jiné účely. Hmotné investice do těchto oblastí mají pozitivní dopady na formování soudržných občanských komunit jednotlivých obcí i celého území MAS.

Důvod zařazení do SPL: Silný potenciál dynamicky se rozvíjející spolkové činnosti je svazován nevhodným či kapacitou nedostačujícím hmotným zázemím. Náprava posílí spolky i jednotlivce v budování otevřené občanské společnosti. Záměrem fiche je podpora příležitostí občanů všech věkových kategorií k realizaci svých kulturních, vzdělávacích a jiných sociálních potřeb a rovněž vyrovnání podmínek života na venkově a ve městě. V zájmu pestrosti života na venkově se zvýší nabídka co nejvíce přizpůsobená svým uživatelům, a tím se docílí vyšší kvality života v území MAS České středohoří. Příznivé dopady realizace fiche je možné očekávat rovněž v další aktivizaci obyvatelstva a kvalifikaci přinášející vyšší přizpůsobivost pro potřeby trhu práce.

Fiche nezakládá veřejnou podporu.

Fiche II: Vzhled obcí a kvalita venkovského prostředí

Realizována v rámci opatření PRV: III.2.1.1.

Většina obcí v regionu si zachovala svůj původní urbanistický charakter. Ve většině případů byla uchráněna masivní panelové výstavbě i výstavbě

nevhodných průmyslových objektů. Tento fakt můžeme označit za významnou devizu, na které je možné stavět atraktivitu regionu pro trvalé bydlení i cestovní ruch. Masivnějšímu využití této silné stránky ve většině případů brání současný stav sídel, zejména co se týče neutěšeného stavu veřejných prostranství ovlivňujících jejich celkový vzhled a nedobrého stavu některých veřejných objektů.

Charakteristika: Fiche řeší zlepšení funkčních celků zejména v oblasti bydlení občanů a výkonu veřejné správy. Fiche proto sdružuje projekty zaměřené na zlepšování funkcí úřadů místních samospráv, ale i kultivování veřejných prostranství, odpočinkových zón a budování a zlepšování technické infrastruktury související s životem na venkově, tj. například zeleň, mobiliář, informační a jiné sítě apod. Pomocí zlepšování estetického prostředí obcí MAS se dosáhnou lepší podmínky k životu a podpoří se plnění základních municipálních funkcí. Sekundárním efektem zlepšujícího se stavu fyzické kvality prostředí obcí bude dobrá image území MAS působící zejména na návštěvníky, ale také obyvatele a jejich tvorbu vztahu k místu, kde žijí. Cílem je nadále zlepšovat celkový vzhled obcí při zachování jejich původního venkovského charakteru za účelem zvyšování atraktivity pro trvalé bydlení i cestovní ruch.

Fiche nezakládá veřejnou podporu.

Fiche III: Péče o kulturní dědictví Českého středohoří

Realizována v rámci opatření PRV: III.2.2

Charakteristika: Kulturní a architektonické památky jsou významnou dominantou tvořící identitu daného území, odrazem historického vývoje, tradic a jsou nositeli hodnot společnosti. Na území jsou velmi cenné historické památky venkovské zástavby i zástavby urbanizovaných zón. Fiche proto bude dbát na zachování venkovské architektury. Péče bude

věnována i sakrálním stavbám, které dotvářejí krajinný ráz. Ke zvýšení pozornosti o venkovský prostor bude podporováno i budování výstavních expozic a muzeí přibližujících místní řemesla, zvyklosti a historii, anebo budou jinak seznamovat s historií území. Primárně je opatření zaměřeno na zvýšení atraktivity venkovských oblastí, což přivítají jak obyvatelé území, tak i turisté. Druhotný efekt lze proto očekávat i v úrovni diversifikace ekonomiky v návaznosti na cestovní ruch. Fiche se svými očekávanými dopady zcela ztotožňuje s opatřením III.2.2. Rovněž tak se fiche zaměřuje na vyrovnaní zanedbané péče o architektonické památky a nehmotné kulturní dědictví způsobené nedostatečným obecným povědomím obyvatel o nezbytnosti ochrany kulturních hodnot. Fiche sdruží projekty, které vytvoří aktivní nástroj pro nápravu a rehabilitaci stavu památek a zlepší vztah obyvatel ke svému domovu.

Fiche IV: Infrastruktura cestovního ruchu

Realizovaná v rámci opatření III.1.3.1.

Charakteristika: Podpora se zaměřuje na vytvoření turistických tras s kvalitním značením a zároveň s prvky zábavnými, ale i naučnými a na vytváření či zkvalitnění venkovských expozic a muzeí.

Způsob sdělení bude přizpůsoben i dětskému vnímání. Prostor je otevřen i pro nekonvenční způsoby pojetí jak návštěvníka zaujmout. Trasy by měly být vybavené informačními panely, případně dalšími atraktivitami (sochy, plastiky, modely, soutěžní prvky), zastávkami v místech s krásnými vyhlídkami do kraje, odpočívadly a přístřešky, zároveň budou vytvářet systém se značením náročnosti délky, případně i převýšení, aby na stezku v určitém okruhu mohli vyrazit děti i senioři (případně i vozíčkáři).

Důvodem zařazení fiche do SPL je dostatek atraktivit cestovního ruchu, které je třeba systémově propojit. Turistické trasy je možno napojit na

nadregionální trasy „Labe“, které územím MAS prochází. Pomocí těchto tras budou návštěvníci vtaženi do historie a dalších specifík území MAS. Tyto trasy propojí pozoruhodnosti kraje, památky, vesnické expozice a další atraktivitu, jakož i poskytovatele služeb v cestovním ruchu a výrobce místních potravinářských specialit. Navíc fiche vytváří zázemí pro synergické působení spolu s ostatními fichemi (zejm. III. a VI.).

Očekávaným dopadem je rozvoj aktivit zaměřený na diverzifikaci venkovské ekonomiky ve spojení s využitím potenciálu cestovního ruchu.

Fiche nezakládá veřejnou podporu. Budovány jsou veřejné statky.

Fiche V: Podpora služeb cestovního ruchu

Realizovaná v rámci opatření III.1.3.2.

Charakteristika: V návaznosti na předchozí fichi bude navazovat také podpora podnikatelských aktivit vázaných na cestovní ruch. Fiche je zaměřena výhradně na podnikatelské činnosti. Podpora je určena pro vybudování malokapacitních stravovacích a ubytovacích zařízení a zřízení dalšího vybavení, zejména sportovního. Podporovány budou také další doplňkové služby s turistikou a rekreací související.

Důvodem zařazení fiche do SPL je snaha zkombinovat v souladu s ostatními fichemi potenciál cestovního ruchu s komerčně poskytovanými službami, což bude zdrojem ekonomické obrody území MAS s pozitivním dopadem na zaměstnanost. Fiche je v souladu s opatřením PRV III.1.3.2. nastavena tak, aby aktivizovala především zemědělské farmy, které by využily svůj potenciál v oblasti agroturistiky. Očekává se zvýšení počtu i pestrosti nabízených služeb. Potenciálně lze očekávat i sdružování jednotlivých nabídek do „balíčků“ (packaging) a spolupráci poskytovatelů služeb při marketingu.

Hlavním cílem je přímá podpora různorodosti zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj nezemědělské produkce a podpora

zaměstnanosti, různorodost venkovské ekonomiky, zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit.

Fiche zakládá veřejnou podporu.

Fiche VI. Podpora tvorby místních produktů

Fiche je realizována v rámci opatření I.1.3.1 (hlavní opatření) a 1.1.1.1 (vedlejší opatření)

Charakteristika: Typickým společným znakem území MAS České středohoří je tradiční zemědělství. V zájmu jeho diverzifikace a s důrazem na tvorbu produktů nejen vypěstovaných, nýbrž i zpracovaných přímo na území MAS je koncipována tato fiche podporující výkonnost zpracovatelských podniků na rozvoj nových odbytišť pro zemědělské produkty a souběžně na tvorbu vyšší přidané hodnoty prostřednictvím nových produktů.

Fiche je zařazena do SPL zejména kvůli požadavku na rozrůznění činností zemědělských podnikatelů a zároveň zvýšení jejich efektivity pomocí lepší technologie. Smyslem fiche je usnadnit jim vstup na trh s novým výrobkem s vyšší mírou přidané hodnoty, přičemž je nutné aplikovat nové produkty, postupy a technologie, a to již při produkci vstupních surovin. I tradiční zemědělské činnosti MAS vytvářejí velmi rozmanitou paletu plodin a výpěstků (zejm. ovoce, chmel, zelenina, vinná réva...), které dotvářejí zajímavý ráz celého území a jsou spjaty i s kulturními zvyky a hodnotami. V tomto kontextu je však zapotřebí vnímat toto odvětví jako trpící nedostatkem investic do modernizace zemědělských podniků, jejichž ekonomická síla neumožňuje dostatečnou míru investic jak stavebních, tak i technologických. Nízká užitná úroveň investičního majetku se prodražuje na provozních nákladech. Modernizace zemědělských podniků proto celkově zvýší jejich výkonnost a vytvoří prostor i pro tvorbu technologicky propracovanějších produktů.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Kombinace opatření, která fiche kombinuje, tedy tkví především ve zlepšení konkurenceschopnosti zemědělsko-potravinářského odvětví a tvorbě vyšší přidané hodnoty produkovaných výrobků.

Fiche zakládá veřejnou podporu.

2.1.4 Počet aktualizací SPL, k jakému datu byl SPL aktualizován (pouze významné změny – změny Fichí, monitorovacích indikátorů, priorit, cílů), popis změn

- 19.4.2011 Změna fichí dle Metodiky pro tvorbu fichí č.j. 37054/2010-10000
- 2.8.2011 Změna územní působnosti MAS – přistoupení obce Prackovice n.L.
- 5.3.2012 Změna územní působnosti MAS – přistoupení obcí Lhotka nad Labem (v rámci Mikroregionu Porta Bohemica) a Vrutice
- 11.4.2012 Úprava fichí dle Metodiky pro tvorbu fichí č.j. 10511/2012-MZE-14113, upřesnění monitorovacích indikátorů
- 17.1.2013 Změna územní působnosti MAS – přistoupení obce Vrbice a města Terezín

2.2 Předpokládaný rozpočet, skutečně čerpaný rozpočet

	% z rozpočtu (dle platného SPL)	% z rozpočtu (stav k 30.6.2015)*	Podané žádosti		Schválené žádosti**		Proplacené projekty***	
			Ks	Kč	Ks	Kč	ks	Kč
Fiche 1	31	38	111	44 052 317	61	23 396 578	55	20 237 673
Fiche 2	28	25	37	17 289 731	34	16 329 802	33	15 813 856
Fiche 3	6	23	38	15 239 233	29	11 377 072	27	10 064 773
Fiche 4	9	4	8	2 800 865	6	2 318 040	6	2 194 857
Fiche 5	8	3	5	1 897 222	3	1 100 404	1	298 852
Fiche 6	18	7	12	4 124 294	9	3 243 900	9	2 630 328

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Celkem	100	100	211	85 403 662	142	57 765 796	131	51 240 339
---------------	------------	------------	------------	-------------------	------------	-------------------	------------	-------------------

* % zaregistrovaných projektů z dané Fiche na SZIF

** jedná se o schválené žádosti SZIF, lze doplnit sloupeček a uvést i schválené žádosti ze strany MAS

*** V případě průběžného financování uveďte obě ŽoP jako 1ks a součet proplacených prostředků. Do poznámky uveďte, kolik projektů a v jaké výši ještě čeká na proplacení.51240339

2.3 Alokace

Stav k 30. 6. 2015	Celková alokace (Kč)	Alokace IV.1.2 (Kč)	Zazávazkováno IV.1.2 (Kč)*	Proplaceno IV.1.2 (Kč)*
2008				
2009	12 507 862	12 150 906	9 715 444	484 898
2010	12 915 537	12 050 827	8 865 598	15 077 658
2011	12 558 523	10 058 523	3 310 888	20 935 055
2012	12 001 575	9 601 260	11 320 883	1 062 830
2013	9 669 401	7 735 521	13 697 745	8 570 421
2014	11 930 579	10 468 817	12 430 730	1 643 196
Celkem	71 583 477	62 065 854	59 341 288	51 240 339

* vztahováno na projekty zaregistrované v daném roce

2.4 Výzvy

	Fiche 1	Fiche 2	Fiche 3	Fiche 4	Fiche 5	Fiche 6
1. výzva (od 3.9.2009 do 30.9.2009)	x	x	x			x
2. výzva (od 4.1.2010 do 12.2.2010)	x	x	x	x	x	x
3. výzva (od 12.7.2010 do 20.8.2010)			x	x	x	x
4. výzva (od 26.4.2011 do 23.5.2011)	x	x	x	x	x	x
5. výzva (od 2.5.2012 do 11.5.2012)	x	x	x	x	x	x
6. výzva (od 28.1.2013 do 1.2.2013)		x		x	x	x
7. výzva (od 26.4.2013 do 3.5.2012)	x		x			
8. výzva (od 21.1.2014 do 24.1.2014)	x					

Označte křížky, které Fiche byly v dané výzvě vyhlášeny

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

3 Metodický přístup

3.1 Pracovní tým (uved'te, zda se jedná o pracovníky MAS či externí dodavatele –

jméno, pozice/funkce, název organizace; změny složení v průběhu realizace)

Zaměstnanci MAS: Ing. Bohumír Jasanský - ředitel, Kateřina Tůmová - administrativní pracovník MAS

Správní rada: Alena Vacková - Mikroregion Porta Bohemica, Jiří Patzl - Tenisový klub Malé Žernoseky, Lukáš Kébrt - SDH Křešice, Hana Pawlíková - Mikroregion České Středohoří, Veronika Šturalová - fyzická osoba, Andrea Novotná - fyzická osoba, Lukas Wunsch - město Litoměřice,

Dozorčí rada: Jiřina Fajčáková – FO, Hana Rožcová - město Terezín, Zdeněk Brož - Evangelická církev metodistická

Výběrová Komise: Věra Petřů – obec Ploskovice, Marie Trnková – Sdružení postižených civilizačními chorobami, Miroslav Kébrt – Chládek & Tintěra, a.s., Dana Svobodová - FO, Jolana Tothová – Klub vojenské historie Terezín, Kamila Hlaváčková – Společnost pro obnovu památek Úštěcka, Jan Kožešník – FO, Petr Panaš – Středisko ekologické výchovy SEVER, Karel Zůna – FO – zemědělec, Ludmila Pafelová – Obec Velké Žernoseky, Lukáš Pařízek – Správa CHKO

V průběhu realizace SPL pracoval rovněž programový výbor a monitorovací výbor, jejichž kompetence byly přesunuty na stávající výše uvedené orgány MAS.

3.2 Zdroje údajů pro monitoring (sběr dat, dotazníky, rozhovory, kritéria pro výběr vzorků apod.)

Byly použity údaje z monitorovacích zpráv za jednotlivé roky. Monitoring probíhal v průběhu a po dokončení projektů formou osobních návštěv všech žadatelů (místní šetření, osobní rozhovory). Součástí monitoringu byla kontrola plnění monitorovacích indikátorů a udržitelnosti projektu. Výstupem z každé návštěvy byl

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

písemný protokol a fotodokumentace. Dále probíhaly rozhovory v rámci společných pracovních setkání a individuální konzultace.

3.3 Monitorovací indikátory

Fiche 1

Monitorovací indikátor	Plánovaná hodnota dle původního SPL	Plánovaná hodnota dle platného SPL	Stav plnění k 30. 6. 2015	% dosažení cílové hodnoty
1. Počet rekonstruovaných/nových/nově zařízených objektů obč. vybavení a služeb (ks)	3	32	43	134
2. Plocha rekonstruovaných/nových/nově zařízených funkčních objektů obč. vybavení a služeb (ks)	300	28 000	28 092	100
3. Počet nově vzniklých aktivit pro rozvoj lidských zdrojů, volný čas a zajištění sociálních potřeb	0	5	7	140
4. Počet podpořených projektů (ks)	3	35	55	157

Fiche 2

Monitorovací indikátor	Plánovaná hodnota dle původního SPL	Plánovaná hodnota dle platného SPL	Stav plnění k 30. 6. 2015	% dosažení cílové hodnoty
1. Délka rekonstruovaných/nových vedení VO a MR (m ²)	800	400	866	217
2. Počet bezdrátových hlásičů MR/osvětlovacích bodů VO	0	100	104	104
3. Počet nových prvků venkovního mobiliáře (ks)	15	75	96	128
4. Technika na údržbu zeleně (ks)	2	14	18	129
5. Počet podpořených projektů (ks)	3	20	33	165
6. Plocha obnovených/nových veřejných prostranství vč. zeleně (m ²)	3 000	3 500	6 504	186

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Fiche 3

Monitorovací indikátor	Plánovaná hodnota dle původního SPL	Plánovaná hodnota dle platného SPL	Stav plnění k 30. 6. 2015	% dosažení cílové hodnoty
1. Počet nových/rozšířených výstavních expozic a muzeí (ks)	1	2	4	200
2. Počet podpořených projektů (ks)	5	25	27	108
3. Počet opravených památek místního významu (ks)	3	3	8	267
4. Počet opravených kulturních prvků vesnic a venkovské krajiny (ks)	3	3	3	100
5. Počet opravených nemovitých památek (ks)	0	22	15	68
6. Počet opravených movitých památek (ks)	0	4	4	100

Fiche 4

Monitorovací indikátor	Plánovaná hodnota dle původního SPL	Plánovaná hodnota dle platného SPL	Stav plnění k 30. 6. 2015	% dosažení cílové hodnoty
1. Délka nově značených stezek (km)	2	45	111	246
2. Počet podpořených projektů (ks)	3	5	6	120
3. Počet nových informačních a odpočinkových míst (ks)	3	70	92	131

Fiche 5

Monitorovací indikátor	Plánovaná hodnota dle původního SPL	Plánovaná hodnota dle platného SPL	Stav plnění k 30. 6. 2015	% dosažení cílové hodnoty
1. Počet nových lůžek ubytovací kapacity (ks)	4	8	4	50
2. Počet podpořených projektů (ks)	2	2	1	50
3. Počet nových/rozšířených služeb cestovního ruchu (ks)	1	2	1	50
4. Počet nových sportovních zařízení (ks)	1	1	0	0

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Fiche 6

Monitorovací indikátor	Plánovaná hodnota dle původního SPL	Plánovaná hodnota dle platného SPL	Stav plnění k 30. 6. 2015	% dosažení cílové hodnoty
1. Nové/inovované produkty na trhu (ks)	1	5	5	100
2. Počet pořízených zařízení a technologií (ks)	3	12	15	125
3. Počet podpořených projektů (ks)	2	8	9	113
4. Výměra nových/rekonstruovaných podnikatelských ploch (m ²)	200	1 000	1 233	123

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

3.4 Hodnotící otázky (v této části uveďte jen výčet hodnotících otázek)

3.4.1 Povinné hodnotící otázky: (podotázky lze zvolit nevlastního uvážení, případně doplnit svými vlastními)

- 3.4.1.1 **Do jaké míry přispěla podpora k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci?**
- 3.4.1.2 **Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů místní strategie? (otázky zvolené ze strany MAS dle jejich cílů a priorit)**
- 3.4.1.3 **Do jaké míry byl implementován přístup LEADER? (otázky zvolené s ohledem na 7 hlavních principů metody LEADER)**
- 3.4.1.4 **Do jaké míry přispěla implementace přístupu LEADER ke zlepšení místní správy?**

3.4.2 Další zvolené hodnotící otázky: (další otázky zvolené ze strany MAS dle jejich cílů a priorit)

- 3.4.2.1 **Do jaké míry napomohla podpora k zachování kulturního dědictví? (Fiche 3)**
- 3.4.2.2 **Do jaké míry napomohla podpora k zhodnocení kulturního dědictví a k jejímu využití pro cestovní ruch? (Fiche 3)**
- 3.4.2.3 **Do jaké míry napomohla podpora ke zkvalitnění života na venkově? (Fiche 1)**
- 3.4.2.4 **Do jaké míry napomohla podpora k obohacení kulturního a společenského života? (Fiche 1)**
- 3.4.2.5 **Do jaké míry přispěla podpora ke zvýšení atraktivity regionu? (Fiche 4,5)**
- 3.4.2.6 **Do jaké míry přispěla podpora ke vzniku nových turistických aktivit a cílů? (Fiche 4,5)**

3.4.2.7 Do jaké míry přispěly projekty ke zvýšení podpory tvorby místních produktů? (Fiche 6)

3.4.2.8 Do jaké míry přispěly projekty ke zlepšení vzhledu obcí? (Fiche 2)

3.4.2.9 Do jaké míry došlo ke zkvalitnění služeb poskytovaným občanům na venkově?

3.5 Způsob zodpovězení hodnotících otázek (definování klíčových ukazatelů a požadavků na informace umožňující posoudit efektivitu, účinnost a vhodnost strategie, resp. Fiche pro SPL, definování problémů nebo omezení metodického přístupu)

Při zjišťování výsledků a zodpovídání hodnotících otázek bylo použito údajů vzešlých z monitoringu projektů (množstevní veličiny ks, bm, km, m²). Efektivita byla posuzována již při výběru projektů k podpoře a rovněž v průběhu realizace. Míra účinnosti byla stanovena porovnáním alokovaných prostředků a skutečně využitě výše podpory.

V rámci hodnocení SPL bylo sledováno plnění cílů, monitorovacích indikátorů, finančního plánu, účelnost a transparentnost čerpání prostředků. Dále bylo sledováno, zda jsou finanční prostředky čerpány v souladu s pravidly PRV.

Plnění monitorovacích indikátorů je úměrné počtu podaných žádostí v jednotlivých fichích.

Finanční prostředky byly dle SPL rozděleny do šesti fichí (7 opatření) na základě průzkumů a zásobníků projektů, následně byly alokace upravovány (přesunovány) podle skutečně předložených projektů žadatelů.

S financemi určenými pro opatření 4.1.1.(provoz MAS) bylo nakládáno s maximální hospodárností, nevyčerpané prostředky byly převáděny na projekty z op. 4.1.2. Ačkoli bylo snahou využít alokace v co nejvyšší míře,

nepodařilo se je vyčerpat v plné výši. K nedočerpání závazkovaných prostředků z opatření 4.1.2. došlo z důvodu

- úspor financí při realizaci projektů,
- nedostatku vlastních zdrojů na (před)financování,
- odstoupení žadatelů pro získání dotace s nižší mírou spolufinancování nebo příznivějšími podmínkami (oznámeno před koncem plánovacího období).

Nejvíce zastoupeným typem žadatele byly obce (63 podpořených projektů), následně NNO (42 projektů), církve (11 projektů), zemědělci (9 projektů), podnikatelé (3 projekty), příspěvkové organizace – školy (2 projekty) a nejméně svazky obcí (1 projekt).

4 Odpovědi na hodnotící otázky

4.1 Otázka č. 1

4.1.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry přispěla podpora k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci?

Jak přispěla podpora k vytváření nových pracovních míst?

Množství nových pracovních míst vzniklých v souvislosti s podporou je zanedbatelné. Pravděpodobnou příčinou jsou poměrně přísné podmínky pro vytvoření a udržení trvalého pracovního místa a hrozící sankce za jejich nedodržení. Příkladem může být situace, kdy žadatel sám odstoupil od realizace projektu právě z důvodu náročných podmínek tvorby pracovních míst (není dostačující zaměstnat pracovníka na částečný úvazek).

Jak napomohla podpora k dalším pracovním příležitostem ve vašem regionu?

Podpora umožnila zejména krátkodobé zaměstnávání pracovníků v zemědělské výrobě při sezónních pracích nebo v souvislosti se zaváděním nových výrobků na trh (práce mimo hlavní pracovní poměr – DPP, DPČ).

Jak napomohla podpora k budování kapacit pro diverzifikaci (zahájení a rozvoj činností nezemědělské povahy)?

Ze strany podnikatelů nebyl zaznamenán zájem o diverzifikaci zemědělských činností.

4.2 Otázka č. 2

4.2.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů místní strategie? (otázky zvolené ze strany MAS dle jejich cílů a priorit)

První priorita Zlepšení kvality života ve venkovském prostoru byla beze zbytku naplněna, podpora byla směřována na aktivity v oblasti obnovy a péče o kvalitní životní prostředí, bydlení a komunální rozvoj. Došlo ke značnému rozšíření spektra aktivit a služeb v oblasti spolkové činnosti a veřejné správy. Své uplatnění našlo velké množství projektů zaměřených na rozvoj obcí (revitalizace veřejných prostranství, pořízení techniky na jejich údržbu, mobiliář, vybavení pro spolkovou činnost). Velmi významného plnění bylo dosaženo v oblasti péče o kulturní dědictví – obnova památek, do které byly přesunuty finance z méně naplněných fichí.

Druhá priorita Využití místního potenciálu pro rozvoj a diverzifikace venkovské ekonomiky byla uspokojena více z části týkající se

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, kdy došlo ke značnému rozšíření sítě tematických stezek. Zájem o rozvoj služeb cestovního ruchu (ubytovací a stravovací kapacity, sportovní zařízení, agroturistika) poskytovaných podnikatelským způsobem nebyl tak velký, jak bylo původně předpokládáno. Žadatelé se potýkali jednak se specifickými podmínkami odpovídajících opatření, které nebyli schopni dodržet a rovněž s potížemi finančního charakteru (nízká míra podpory).

V oblasti zemědělství bylo žadatelům umožněno zejména pořízení technologií pro zkvalitnění výroby. Příslušná opatření byla využívána, užitek přinesla zejména v modernizaci stávající výroby a potažmo v zavádění nových, technologicky propracovanějších produktů na trh. K diversifikaci zemědělských činností do jiných oblastí však takřka nedocházelo.

4.3 Otázka č. 3

4.3.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry byl implementován přístup LEADER? (otázky zvolené s ohledem na 7 hlavních principů metody LEADER)

Napomohla podpora k většímu zapojení veřejnosti (příp. dělení dle věku a pohlaví – mladých lidí/žen) do dění v regionu?

V rámci projednávání i realizace bylo umožněno zapojení osob napříč generacemi, přesto se nejvýznamnější měrou angažovali lidé v produktivním věku. Rozdíly mezi pohlavími nebyly příliš patrné, avšak větší aktivitu projevily spíše ženy (zastoupení ve spolcích, NNO, starostky obcí).

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Jak přispěla podpora k zapojení partnerů a veřejnosti do rozhodovacích procesů?

Zapojení široké veřejnosti probíhalo již při zjišťování potřeb v území, v dotazníkových šetřeních v rámci příprav, ale i při samotné fyzické realizaci projektů.

Jak napomohla podpora k zavádění víceodvětvových přístupů)

Do realizace projektů se ve fázi přípravy, realizace i provozu zapojovali zástupci různých oborů (veřejná správa, místní spolky, další NNO, církve, podnikatelé), v mnoha případech byla patrná návaznost na dříve realizované projekty jiných subjektů.

Jak přispěla podpora k uplatnění inovačních postupů?

Při realizaci projektů byly využívány příklady dobré praxe, rovněž byl kladen důraz na soudržnost komunit. Nové metody práce a využívání moderních technologií přinesly na trh inovované výrobky, druhotným efektem je pronikání na další trhy a rozšíření odběratelské sítě. Výstupy realizací směřovaly zpět do komunit, ze kterých projekty pocházely.

Jak přispěla podpora k realizaci projektů spolupráce MAS?

Díky podpoře mohl být realizován projekt spolupráce severočeských MAS, jejímž výstupem byl materiál zabývající se monitoringem a evaluací Strategií komunitně vedeného místního rozvoje.

Přispěla podpora k zapojení do sítí místních partnerství? (zapojení MAS do CSV, NS MAS ČR aj.)

Partnerství s organizacemi, jako je Národní síť MAS či Celostátní síť pro venkov, byla přínosem zejména při pořádání propagačních akcí, které měly za úkol rozšířit povědomí a prezentovat výsledky práce MAS (výstava Země živitelka, Zahrada Čech apod.)

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

4.4 Otázka č. 4

4.4.1 Odpověď na hodnotící otázku

Jak podpora podnítila zapojení veřejnosti? (aktivity prováděné za účelem animace, resp. propagace SPL, podpora potencionálních příjemců apod.)

Nejpočetněji zastoupenou skupinou žadatelů byli zástupci místních samospráv (starostové obcí), což lze přisoudit reakci na potřeby obyvatel. Prostřednictvím podpory byla významně uspokojována potřeba zkvalitňování venkovského prostředí i zlepšení chodu obecních úřadů (opravy budov, pořízení technického vybavení). Obce rovněž využívaly možnosti prezentování informací, poznatků a zkušenosti z území MAS mezi občany. S velkým ohlasem se setkala výzva k předkládání žádostí o poskytnutí neinvestičního příspěvku pro neziskový a veřejný sektor z rozpočtu MAS České středohoří. V rámci této výzvy bylo podpořeno 12 kulturně společenských a sportovních akcí.

4.5 Otázka č. 5

4.5.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry napomohla podpora k zachování kulturního dědictví? (Fiche 3)

Bylo opraveno 15 nemovitých památek (kapličky, kostely apod.) a 4 movité památky (oltářní obraz, historický klavír atd.). Celkem bylo podpořeno 27 projektů z oblasti péče o kulturní dědictví venkova. Některé opravy probíhaly ve více etapách – např. areál Kalvárie na Ostré u Úštěku. Rovněž byly realizovány 4 projekty zaměřené na vznik a rozšíření výstavních expozic nabízejících pohledy do historie. Žadatelé o podporu pocházejí nejvíce z řad neziskových a církevních

organizací, veřejného sektoru (obcí), ale i fyzických osob. Stále je zaznamenáván velký zájem o zachování tradic a památkových historických objektů.

4.6 Otázka č. 6

4.6.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry napomohla podpora k zhodnocení kulturního dědictví a k jejímu využití pro cestovní ruch? (Fiche 3)

Podpora napomohla ke zvýšení zájmu o místní památky. Jelikož se opravené movité i nemovité památky nachází na veřejně přístupných místech, dochází ke zvyšování návštěvnosti těchto objektů v rámci cestovního ruchu. Prostřednictvím výstavních expozic se rozšiřuje povědomí o místních událostech, zvyklostech a tradicích nejen u místních obyvatel, ale také u návštěvníků území.

4.7 Otázka č. 7

4.7.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry napomohla podpora ke zkvalitnění života na venkově? (Fiche 1)

Realizované projekty byly zaměřeny na investice do občanského vybavení v oblasti veřejné správy, kultury, sociálních služeb, předškolní péče a spolkových činností. Bylo pořízeno vybavení sportovních klubů, rodinných center, předškolních zařízení a spolků, rovněž byly provedeny stavební úpravy objektů sloužících k využití veřejností na venkově. Vzniklo jedno nové sdružení zabývající se poskytováním kulturních, sociálních a vzdělávacích služeb. Bylo zrekonstruováno/upraveno nebo nově vybaveno celkem 43 objektů

občanské vybavenosti. Opatření ke zvýšení kvality života na venkově bylo nejvíce využíváno.

4.8 Otázka č. 8

4.8.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry napomohla podpora k obohacení kulturního a společenského života? (Fiche 1)

V důsledku realizace projektů (úpravy kulturních zařízení, zakoupení promítací techniky, vnitřního i venkovního vybavení pro kulturní akce) došlo k zvýšení intenzity využívání kulturních příležitostí a k rozšíření společenských aktivit. Bylo umožněno vybudování zázemí a pořízení vybavení pro kulturní a společenské aktivity (amfiteátr, klubovny, tvořivé dílny, učebny, prostory pro ochotnické divadlo, apod.). Na přípravě a realizaci projektů s tematikou kulturního a společenského života se podílely zejména obce a neziskové organizace.

4.9 Otázka č. 9

4.9.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry přispěla podpora ke zvýšení atraktivity regionu? (Fiche 4,5)

Atraktivita regionu se zvýšila zejména díky investicím do příležitostí v cestovním ruchu – konkrétně budováním informačních systémů a tematických stezek, které nabídly další možnosti vyžití a zvýšení návštěvnosti regionu. Naopak význam služeb poskytovaných v cestovním ruchu (ubytovací a stravovací kapacity) se příliš nezvýšil, neboť množství daných zařízení v regionu již bylo na dostatečné úrovni a zájem o podporu v této oblasti nebyl příliš vysoký.

4.10 Otázka č. 10

4.10.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry přispěla podpora ke vzniku nových turistických aktivit a cílů? (Fiche 4,5)

Bylo zrealizováno celkem 6 projektů, v jejichž rámci bylo vybudováno či vyznačeno více než 100 km turistických, naučných a tematických stezek, které provázejí návštěvníky regionem Českého středohoří, zejména pak oblastí Brány Čech (Porta Bohemica). Pro odpočinek turistů bylo zřízeno celkem 92 informačních a odpočinkových míst, která jsou vybavena potřebným mobiliářem – informační tabule, směrovky, rozcestníky, lavičky, apod. Prostřednictvím informačních panelů se příchozí seznámí nejen s mapami území, ale také s historickými zajímavostmi a příběhy, které se k jednotlivým místům váží.

4.11 Otázka č. 11

4.11.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry přispěly projekty ke zvýšení podpory tvorby místních produktů? (Fiche 6)

Prostřednictvím projektů, které byly zaměřeny především na nákup technologií a v menší míře na rekonstrukci zemědělských objektů, bylo na trh uvedeno 5 nových produktů (mléčné výrobky z kozí farmy). Díky moderním technologiím (mechanizace, klimatizační jednotky, váhy, baličky atd.) se rovněž zvýšila hodnota stávající místní zemědělské produkce (ovoce, zelenina). Bylo dosaženo zkvalitnění a zvýšení efektivity zpracování zemědělských plodin, dále byly zavedeny novější a modernější metody výroby (sýry, jogurty, tvarohy, biopalivo). Zvýšila se konkurenceschopnost výrobců a možností

uplatnění na trhu. Neopomenutelným přínosem je rovněž zvýšení nabídky zejména sezónních pracovních míst v zemědělství.

4.12 Otázka č. 12

4.12.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry přispěly projekty ke zlepšení vzhledu obcí? (Fiche 2)

Bylo zrealizováno celkem 33 projektů pro revitalizaci veřejných prostranství a zlepšení kvality a bezpečnosti venkovského prostředí. Pořízeno bylo celkem 96 ks mobiliáře (lavičky, stojany na kola, odpadkové koše) a 18 ks techniky na údržbu zeleně (traktůrky, sekačky, křovinořezy). V 8 obcích proběhla rekonstrukce nebo modernizace veřejného osvětlení a místního rozhlasu. Bylo zrevitalizováno přes 6 500 m² veřejných prostranství (zelené plochy, chodníky, místní komunikace apod.). Celkově došlo k velmi významnému zlepšení vzhledu obcí.

4.13 Otázka č. 13

4.13.1 Odpověď na hodnotící otázku

Do jaké míry došlo ke zkvalitnění služeb poskytovaných občanům na venkově?

Podpora poskytnutá prostřednictvím PRV byla významným článkem při zlepšování kvality služeb poskytovaných občanům. Dá se říci, že kvalita života na venkově se velmi výrazně zlepšila, ať už v oblasti veřejné správy, podpory spolkových činností či vzhledu a bezpečnosti prostředí.

5 Závěry a doporučení

5.1 Soulad použitých monitorovacích indikátorů se sledovanými prioritami a cíli, rovnováha mezi Fichemi dle SPL (Byly MI zvoleny vhodně, mají dostatečnou vypovídací hodnotu? Byly fiche nastaveny tak, aby přispívaly k dosažení stanovených cílů? Byly fiche využívány tak, jak bylo nastaveno v SPL?)

Monitorovací indikátory byly nastaveny tak, aby jejich plněním bylo možné vyjádřit míru dosažení stanovených cílů, V polovině plánovacího období byly MI upraveny – přesněji formulovány, aby při jejich hodnocení nedocházelo k různé interpretaci (např. u MI Počet rekonstruovaných/nových objektů občanské vybavenosti (Fiche 1) byl doplněn výraz „vybavených“ apod.) Nastavení Fichí navazovalo na předpokládané plnění hodnot MI. Skutečné využití fichí ve většině případů odpovídalo očekávání, některé Fiche (zejména F 1 a 2) byly naplněny několikanásobně, avšak zejména u Fiche 5 (služby v cestovním ruchu) byl zájem žadatelů podstatně nižší, než bylo plánováno. U Fiche 6 (podpora tvorby místních produktů) byla zaznamenána ne příliš vhodná vazba hlavního a vedlejšího opatření, která neumožňovala čerpání pouze na některé aktivity – např. pouze na modernizaci zemědělských podniků (povinná minimálně 50% výše způsobilých výdajů z hlavního opatření). V průběhu realizace SPL se také projevila absence Fiche zaměřené na nezemědělské podnikatele.

5.2 Míra dosažení cílů (Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů?)

Vzhledem ke skutečnosti, že alokace pro opatření 4.1.2. byla vyčerpána více než z 95%, lze konstatovat, že SPL se podařilo naplnit. Největší zájem byl o projekty zaměřené na občanskou vybavenost a služby (Fiche 1) a na zlepšování kvality života ve venkovských sídlech (Fiche 2) - cca 150%. Rovněž tak obnova kulturního dědictví a památek (Fiche 3) představovala

významné čerpání alokovaných prostředků. Naopak nejméně se podařilo naplnit Fichi 5 – podpora služeb cestovního ruchu. Menší množství žádostí o dotaci na obnovu, příp. rozšíření ubytovací kapacity sice bylo podáno, avšak v několika případech nebyli žadatelé schopni splnit podmínky opatření, v dalším žadatel odstoupil z důvodu administrativní náročnosti procesu a v posledním žadatel rovněž odstoupil, tentokrát z důvodu použití finančních zdrojů na aktuálně přednostnější potřeby – likvidace povodňových škod). Cíle rozvoj lidských zdrojů a místních iniciativ, zlepšování vzhledu sídel, vytváření podmínek pro trvalé bydlení byly naplněny beze zbytku. Také tvorba podmínek pro další rozvoj cestovního ruchu s využitím přírodního prostředí a památek byla úspěšná. Zlepšování podmínek pro rozvoj podnikání a podporu zaměstnanosti se však nepodařilo naplnit podle plánu. Důvodem mohou být obavy a snížený zájem drobných podnikatelů o investice, pravděpodobně i slabší finanční připravenost a nízká procentuální míra podpory. Příčinu nedostatečného zlepšení zaměstnanosti lze spatřovat jednak ve značné finanční náročnosti (odvody) pro zaměstnavatele, ale také v podmínkách PRV týkajících se výše pracovních úvazků a doby udržitelnosti pracovních míst.

5.3 Doporučení na základě výsledku hodnocení

V příštím plánovacím období bude vhodné více reflektovat potřeby v oblasti nezemědělského podnikání a rozšířit portfolio možných zdrojů čerpání podpory. Zde bude nutné najít průniky s možnostmi využití operačních programů, které nejsou příliš nakloněny potřebám venkovských regionů. V zájmu udržení zájmu žadatelů může být vhodnou formou motivace prezentování a propagování příkladů dobré praxe z minulého období.

Obecně se dá říci, že podmínky pro žadatele jsou příliš přísné a svazující, dotační administrativní je dosti náročná. Poměrně častým jevem je, že mnoho potencionálních žadatelů z obav ze sankcí a případného vracení peněz raději o dotace raději vůbec

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

nežádá a svůj záměr realizuje po etapách z vlastních, případně jiných, vnějších zdrojů.

20.11.2015

Kateřina Tůmová

Projednáno a schváleno Dozorčí radou MAS dne 15.12.2015

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.